

Præsentation af kilde 14

- W. Lund's erindring

Kildetype: Erindring om slaget på Fælleden fra W. Lund.¹

Afsender: Erindringen er fra den københavnske guldsmed W. Lund, der oplevede slaget på Fælleden som 13-årig knægt.

Datering: Lunds erindring om slaget på Fælleden er nedskrevet omkring 1923-1925

Kontekst: I 1923 bragte Arbejderpressen en artikel, hvor man efterlyste arbejdererindringer, der kunne bidrage til at give de andre samfundsklasser og eftertiden indsigt i arbejderklassens kår og kamp i sidste halvdel af 1800-tallet. Som reaktion på artiklen skrev 10 ældre arbejdere deres erindringer ned og sendte dem til Arbejderpressen. Tre af erindringerne blev samlet i en bog, "Tre arbejderes livserindringer", hvor W. Lund var en af dem. Bogen handlede ikke om slaget på Fælleden, men om arbejdernes forskellige livsvilkår i sidste halvdel af 1800-tallet.

I 1925 opfattedes arbejderbevægelsen nu ikke længere som en samfundstrussel, men var blevet en almindelig og accepteret social og politisk faktor i Danmark.

Kommentarer til kildetypen: Erindrings kildeværdi afhænger af en række forskellige forhold. Jo længere tid der går mellem det, personen har oplevet, til personen skriver sin erindring herom ned, jo mindre sandsynligt er det, at personen kan huske mange detaljer om begivenheden. Samtidig betyder eftertidens fortolkning af en begivenhed ofte, at personer, som har oplevet begivenheden, ubevidst kan have en tendens til at erindre den i overensstemmelse med eftertidens fortolkning af begivenheden. Videre skal man være bevidst om, at erindringer som kilder er subjektive og har en tendens til at blive jeg-fokuserede. Det vil sige, at erindringens ejermand vil have en naturlig tendens til at sætte sig selv i centrum for begivenheden og at beskrive den ud fra sin subjektive oplevelse. Endelig skal man overveje, hvorfor folk overhovedet nedskriver og evt. udgiver deres erindringer. Ofte er der tale om et ønske hos den pågældende person om at give sig selv et positivt eftermæle.

¹ Erindringen er gengivet fra bogen "Tre danske arbejderes livserindringer", udgivet af Oluf Bertolt og Martins Forlag 1925, s. 146

Fokuspunkter til kilden

Hvordan beskriver W. Lund slaget på Fælleden?

Hvad er Lund egentlig vidne til den 5. maj 1872?

Hvordan kan man se i kilden, at der er gået noget tid imellem det, Lund oplevede 5.maj 1872, og til han har skrevet sin erindring herom ned? Betyder det noget for kildens troværdighed i forhold til slaget på Fælleden?

Sammenlign Lunds erindring med Henrik Cavlings erindring (kilde 15 i kildekassen). Hvilke ligheder og forskelle er der indholdsmæssigt og sprogligt i erindringerne? Overvej, hvad forklaringen kan være

Uddrag af W. Lunds erindringer

”1872 – 5 Maj – har vi saa det berømmelige Slag paa Nørrefælled. Jeg var dengang 13 Aar. Selvfølgelig skulde jeg med som alle de andre, men vi naaede ikke længere end til Nørrebro. Dosseringen var spærret. Paa Fælledvejen var der Ridende Politi; de red baglæns for at faae Folk til at flytte dem. Saa gik vi til Møllegade, ogsaa den var spærret, saa jeg naaede ikke at komme med i selve Slaget, ikke engang som Tilskuer. Det var ikke min Skyld, for jeg gjorde, hvad jeg kunde. Men bagefter faar man jo Beretninger, og endskjøndt jeg ikke dengang kunde være Politikker, saa harmedes dog mig at læse, at det var Pøbel, Bærme og Gadedrenge. Selv om jeg ikke var andet end Gadedreng dengang, saa var de det ikke alle sammen, det har jeg set. Nu er det Efterkommerne af den Pøbel og Bærme, som i Øieblikket er ved Roret. Nu da jeg skriver dette, kan jeg ikke undlade at bemærke: Grøntorvspetaklerne.² Jeg har ikke været dér, men jeg kan ikke forstaa, at det ene er et Slag, og det andet kaldes Spetakler; for jeg kan ikke se Forskel mellem de to. Begge Steder er det den ny Tid, der vil frem, og ingen kan vide, hvem der er ved Magten om 40 a 50 Aar; før kan der vist ikke blive Tale om dem.”

² Grøntorvsspektaklerne var navnet på de sociale uroligheder, som fandt sted i København lige efter afslutningen af 1. Verdenskrig i 1918. Her var tale om en arbejdskamp, hvor der blev strejket for bedre løn. Demonstrationen blev opløst med hård hånd fra politiets side og ”hovedslaget” fandt sted på Grøntorvet, deraf navnet.